

trek&travel

TATRY WYSOKIE

RYSY

ŁOMNICA

ORLA PERĆ

JASKINIA BIELSKA

KRYWAŃ

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Autor przewodnika: Jan Krzeptowski-Sabała

Redaktor prowadzący: Łukasz Karolewski

Redakcja: Anna Młynowska

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Projekt graficzny serii: Sabina Suchy

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą
stock.adobe.com

Zdjęcia: Jan Krzeptowski-Sabała (s. 14, 22, 25, 29, 33, 36, 41, 46, 54, 64, 72, 79, 81,
94, 103, 105, 111, 112, 124, 176, 181, 185, 186, 207, 208, 270),
stock.adobe.com, shutterstock.com

Opracowanie kartograficzne: Krzysztof Trojan

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: bezdroza@bezdroza.pl

www: bezdroza.pl (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

bezdroza.pl/user/opinie/betwy1

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-289-1966-2

Copyright © Helion S.A., 2025

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia
internetowa

Lubię to!
Nasza społeczność

SPIIS TREŚCI

	ZOOBĄDŹ I POZNAJ	8
	TATRY WYSOKIE W PIGUŁCE	16
	TATRY WYSOKIE	18
	TOPOGRAFIA	18
	TATRY WYSOKIE	19
	JAK POWSTAŁY TATRY	20
	KLIMAT	23
	PRZYRODA DŻYWIIONA	23
	OCHRONA PRZYRODY W TATRACH	30
	PRZYGOTOWANIE DO WYCIECZKI	32
	CZAS PRZEJŚCIA	32
	ZAMKNIĘCIA SZLAKÓW	33
	POGODA	34
	NIEZBĘDNIK TURYSTY	35
	TRASY TREKKINGOWE	37
	1 Z DOLINY GĄSIENICOWEJ NA KOŚCIELEC	39
	2 ŚWINICA	53
	3 ORLA PERĆ	63
	4 GĘSIA SZYJA	75
	5 PRZES MORSKIE OKO NA RYSY	85
	6 PRZES PIĘĆ STAWÓW I ŚWISTÓWKĘ DO MORSKIEGO OKA	99

7	MIĘDZY MORSKIM OKIEM A DOLINĄ PIĘCIU STAWÓW POLSKICH	107
8	PRZEZ TATRY BIELSKIE	117
9	DOLINĄ KIEŻMARSKĄ NA JAGNIĘCY SZCZYT	127
10	PRZEZ CZERWONĄ ŁAWKĘ	135
11	SŁAWKOWSKI SZCZYT	145
12	PRZEZ GŁÓWNĄ GRAŃ TATR WYSOKICH	151
13	PRZEZ POPRADZKI STAW NA RYSY	161
14	ZE SZCZYRBSKIEGO JEZIORA NA KOPROWY WIERCH	169
15	PRZEZ BYSTRĄ ŁAWKĘ	179
16	KRYWAŃ	189
17	DOLINA CICHA – ZAWORY – DOLINA KOPROWA	197

TRASY DODATKOWE 207

	Z PIĘCIU STAWÓW NA ŚWINICĘ	208
	WIERCH PORONIEC – GĘSIA SZYJA – SCHRONISKO MURDOWANIEC	210
	MORSKIE OKO – PRZEŁĘCZ POD CHŁOPKIEM	211
	DOLINA KIEŻMARSKA – NIŻNIA PRZEŁĘCZ POD KOPĄ – ZADNIE KOPERSZADY	212
	MAGISTRALA DOLINA KIEŻMARSKA – SMOKOWIECKIE SIODEŁKO	214
	KOLEJKĄ NA ŁOMNICĘ	216
	WODOSPADY ZIMNEJ WODY	218
	DOLINA PIĘCIU STAWÓW SPISKICH – LODOWA PRZEŁĘCZ – DOLINA JAWOROWA	219
	DOLINA STAROLEŚNA – ROHATKA – POLSKI GRZEBIEŃ	220
	MAGISTRALĄ Z SIODEŁKA DO POPRADZKIEGO STAWU	222
	CMENTARZ POD OSTERWĄ	223
	KOLEJKĄ NA SKRAJNE SOLISKO	224
	DOLINA KOPROWA – NIŻNI CIEMNOSMRECZYŃSKI STAW	225

Kup książkę

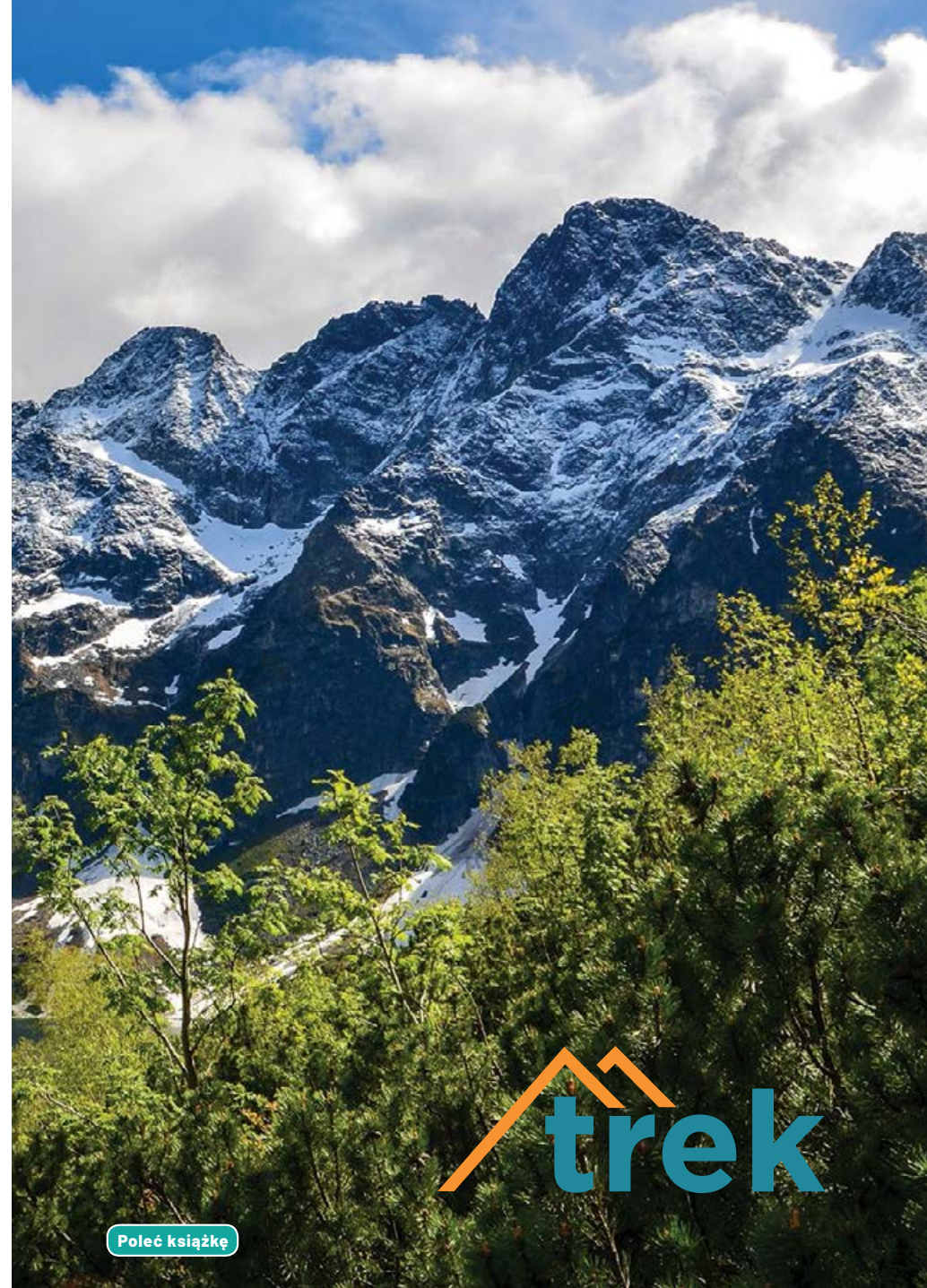
0	REGIONIE	228
	PODHALE	229
	SPISZ	230

ATRAKCJE REGIONU 233

1	MAŁE CICHE	234
2	BUKOWINA TATRZAŃSKA	235
3	POLANA GŁODÓWKA	236
4	BIAŁKA TATRZAŃSKA	237
5	CZARNA GÓRA	239
6	JURGÓW	239
7	POLANA PODOKÓLNE	241
8	PRZEŁĘCZ NAD ŁAPSZANKĄ	242
9	PRZEŁOM BIAŁKI	243
10	JAWORZYNA TATRZAŃSKA	244
11	ZDZIAR	245
12	ŚCIEŻKA W KORONACH DRZEW BACHLEDKA	246
13	JASKINIA BIELSKA	247
14	KIEŻMARK	248
15	POPRAĐ	252
16	PODOLINIEC	256
17	DRUŻBAKI WYŻNE	258
18	LUBOWŁA	258
19	KOLEJ WĄSKOTOROWA (POPRAĐ – ŁOMNICA – SZCZYRBSKIE JEZIORO)	260
20	TATRZAŃSKA ŁOMNICA	261
21	STARY SMOKOWIEC	262

Poleć książkę

22	SZCZYRBSKIE JEZIORO	264
23	KOZIE GRZBIETY – KOZI KAMIEŃ	266
24	GANDOWCE	267
	INFORMACJE PRAKTYCZNE	269
	INDEKS	282
	O AUTORZE	285
	IKONY STOSOWANE NA MAPACH	286
	MIEJSCE NA PIECZĄTKI	287

2 ŚWINICA

- A KUŹNICE
- B KASPROWY WIERCH (WJAZD KOLEJKĄ)
- C ŚWINICKA PRZEŁĘCZ
- D ŚWINICA
- C ŚWINICKA PRZEŁĘCZ
- E DOLINA GĄSIENICOWA
- F PRZEŁĘCZ MIĘDZY KOPAMI
- G SKUPNIÓW UPŁAZ
- A KUŹNICE

PĘTLA

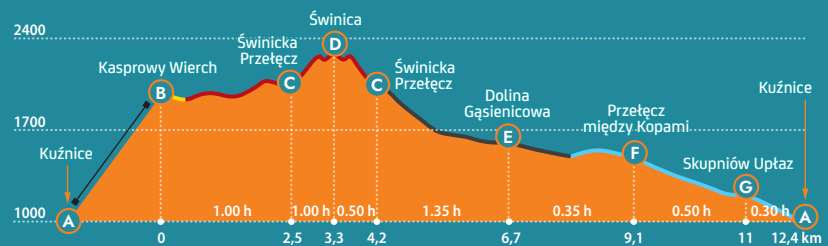
12,4 km

649 m

7 h

TRUDNA

Trasa, na której mamy dużo więcej zejścia niż podejścia, a śniadanie możemy zjeść na wysokości 2301 m n.p.m., delektując się także pięknym widokiem. Obserwujcie prognozy i rezerwujcie bilet na pierwszy kurs kolejki na Kasprowy Wierch.

Kup książkę

Poleć książkę

Widok na Świnicę z Kasprowego Wierchu

Wycieczkę rozpoczynamy w **A Kuźnicach**. Kierujemy się do **dolnej stacji kolei linowej na Kasprowy Wierch**, znajdującej się powyżej nowego dworca autobusowego. Obok niej są biletomaty oraz Biuro Obsługi Klienta, a także mała ekspozycja z elementami napędowymi starej kolejki. Bilety warto kupić z wyprzedzeniem, aby nie stać w kolejce do kasy. Najlepiej wystartować jednym z pierwszych kursów – unikniemy zatorów na łańcuchach pod Świnicą.

Podróż koleją zaczynamy w dolnej stacji o modernistycznej bryle z charakterystycznymi kolumnami, położonej na wysokości 1027 m n.p.m. Budynek dolnej, środkowej

i górnej stacji powstały w 1936 r. – zaprojektowali je Anna i Aleksander Kodelscy. Pozostałe elementy kolejki – podpory, liny, wagoniki – zostały wymienione w czasie gruntownej modernizacji w 2007 r. Trasę o długości 4253 m i przewyższeniu 932 m pokonamy w kilkanaście minut.

Przeszkolony wagonik mieści 60 osób. Przy wjeździe lepsze widoki są po prawej stronie. Na pierwszym odcinku trasy widzimy Dolinę Bystrej z wiatrołotem z 2013 r., Krokiew, Kalatówki, Giewont. W stacji pośredniej na Myślenickich Turniach (1355 m n.p.m.) przesiadamy się do drugiego wagonika. Jadąc nad Doliną Suchą

Kasprową, możemy podziwiać po lewej skalny mur Zawratu Kasprowego, po prawej doliny Kondratową i Goryczkową, a nad nimi Giewont, Kopę Kondracką i Goryczkowe Czuby. Po kilkunastu minutach jesteśmy już w górnej stacji (1959 m n.p.m.) Wychodzimy na taras przed budynkiem. Po lewej stronie znajduje się górna stacja wyciągu krzesełkowego.

Aby zdobyć szczyt **B Kasprowego Wierchu** (1987 m n.p.m.), trzeba wejść po schodach, które prowadzą z tarasu w prawo. Po prawej stronie widoczna jest turnia Palec. Wyżej mijamy budynek obserwatorium meteorologicznego. To stąd pochodzą cenne dane o pogodzie i klimacie Tatr.

Wierzchołek znajduje się kilkadziesiąt metrów za budynkiem. Jesteśmy na głównej grani Tatr Zachodnich i na granicy ze Słowacją. Panorama ze szczytu

obejmuje szczyty w otoczeniu trzech dolin: od wschodu Doliny Gąsienicowej – od Koszyczej, przez Żółtą Turnię, Granaty, Kozi Wierch, Kościelec, po Świnicę, na południu Doliny Cichej Liptowskiej, za którą wznoszą się Kopy Liptowskie, i Doliny Bystrej – z Czerwonymi Wierchami i Giewontem.

Ze szczytu Kasprowego idziemy na Suchą Przełęcz. Możemy wrócić tą samą trasą na taras przed budynkiem i pójść szerokim chodnikiem lub zejść kawałek w stronę Czerwonych Wierchów, na rozdrożu skręcić w lewo i podążyć trawersem nad Doliną Cichą, który dochodzi bezpośrednio do przełęczy. Dalej, za znakami czerwonymi, idziemy granią wzdłuż słupów granicznych na Beskid (2012 m n.p.m.). Wierzchołek bywa zatłoczony, bo kończy tu trasę spaceru wiele osób, które wyjeżdżają kolejką na Kasprowy i mają chwilę przed

BUDOWA KOLEJKI NA KASPROWYM WIERCHU

Inicjatorem budowy kolei był ówczesny prezes Polskiego Związku Narciarskiego i wiceminister transportu Aleksander Bobkowski. Projekt techniczny wykonała niemiecka firma Bleichert wraz ze Stoczną Gdańską. 24 lipca 1935 r. powołano Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Kolei Linowej Zakopane (Kuźnice) – Kasprowy Wierch. Budowę rozpoczęto kilka dni później, 1 sierpnia. Pracowało przy niej od 600 do 1000 osób z Podhala i całej Polski. Materiały przewożono samochodami wybudowaną do tego celu drogą na Myślenickie Turnie, a wyżej roboczą kolejką na Kasprowy Wierch. Z Hali Gąsienicowej transportowano je furmankami zaprzęganymi w konie huculskie i na barkach robotników. Budowa górnej stacji odbywała się pod specjalną drewnianą konstrukcją zwaną „cieplakiem”, która umożliwiała pracę w okresie zimowym. Maszyny wybudowała stocznia w Gdańsku, a liny fabryka w Sosnowcu. Inwestycja powstawała w rekordowym tempie. Prace zakończono już 29 lutego 1936 r., a pierwsi pasażerowie wjechali na Kasprowy Wierch 15 marca, po 227 dniach od rozpoczęcia budowy. Była to jedna ze sztandarowych inwestycji II Rzeczypospolitej. Zarówno budowa kolei, jak i jej modernizacja w 2007 r. wywołały protesty działaczy ochrony przyrody oraz organizacji turystycznych. W 1936 r. inwestycji tej sprzeciwiali się 94 towarzystwa i instytucje, a do dymisji podała się cała Państwowa Rada Ochrony Przyrody. Podobne kontrowersje wzbudziły prywatyzacja i reprivatyzacja Polskich Kolei Liniowych w latach 2015–2018.

OBSERWATORIUM METEOROLOGICZNE NA KASPROWYM WIERCHU

Wysokogórskie Obserwatorium Meteorologiczne IMGW-PIB na Kasprowym Wierchu to najwyższy położony budynek w Polsce, wzniesiony w latach 1936–1938 według projektu Anny i Aleksandra Kodelskich. Inicjatorem budowy obserwatorium był inż. Jean Lugeon, szwajcarski meteorolog, fizyk atmosfery i hydrolog, profesor Politechniki w Zurychu, a w latach 1929–1936 dyrektor Państwowego Instytutu Meteorologicznego w Warszawie. Regularne obserwacje synoptyczne i klimatologiczne rozpoczęto w styczniu 1938 r. Przerwy w badaniach i obserwacjach wystąpiły w pierwszych miesiącach wojny (ewakuacja przyrządów na Halę Gąsienicową) oraz od stycznia do marca 1945 (zniszczenie części przyrządów i próba wysadzenia obserwatorium przez Niemców).

Obecnie wykonuje się w nim pomiary synoptyczne i klimatologiczne, obserwacje śniegowe, chemizmu opadów, natężenia promieniowania słonecznego, zjawisk optycznych, a także we współpracy z AGH w Krakowie pomiary ilości dwutlenku węgla i metanu w atmosferze. To stąd pochodzą dane do prognoz pogody oraz informacje o wysokogórskim klimacie Tatr. Oto wybrane charakterystyki meteorologiczne Kasprowego Wierchu:

- średnia roczna temperatura powietrza: -0,7°C
- minimalna temperatura powietrza: -30,2°C (17.01.1963 r.)
- maksymalna temperatura powietrza: 23,0°C (1.07.2019 r.)
- największa prędkość wiatru w porywach: 270 km/h (6.05.1968 r.)
- średnia roczna suma opadu: 1766 mm
- średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną powyżej 1 cm: 221
- maksymalna grubość pokrywy śnieżnej: 388 cm (31.03.1939 r.)
- średnia roczna liczba dni z burzą: 31.

kursem powrotnym. Z wierzchołka roztacza się piękny widok na „pojezierze” w Dolinie Gąsienicowej i jej otoczenie ze Świnicą i Kościelcem. Na prawo od Świnicy widać mur Hrubego Wierchu i Krywań. Na bliższym planie, nad Doliną Cichą Liptowską, wznoszą się Kopy Liptowskie. Po zachodniej stronie widać Czerwone Wierchy, a na prawo od nich Giewont.

Z Beskidu schodzimy na szerokie siodło **przełęczy Liliowe** (1952 m n.p.m.). Przełęcz budują wapienie, co przyczynia się do bogactwa roślinności. Przy szlaku znajdują się niewielkie rowy, w których rosną: miłosna górska, tojad mocny i różeniec górski, a na skałkach obok nich

występują wierzba alpejska i żytkowana oraz skalnica gronkowa. Przełęcz Liliowa jest ważną geograficzną granicą – rozdziela Tatry Zachodnie od Tatr Wysokich.

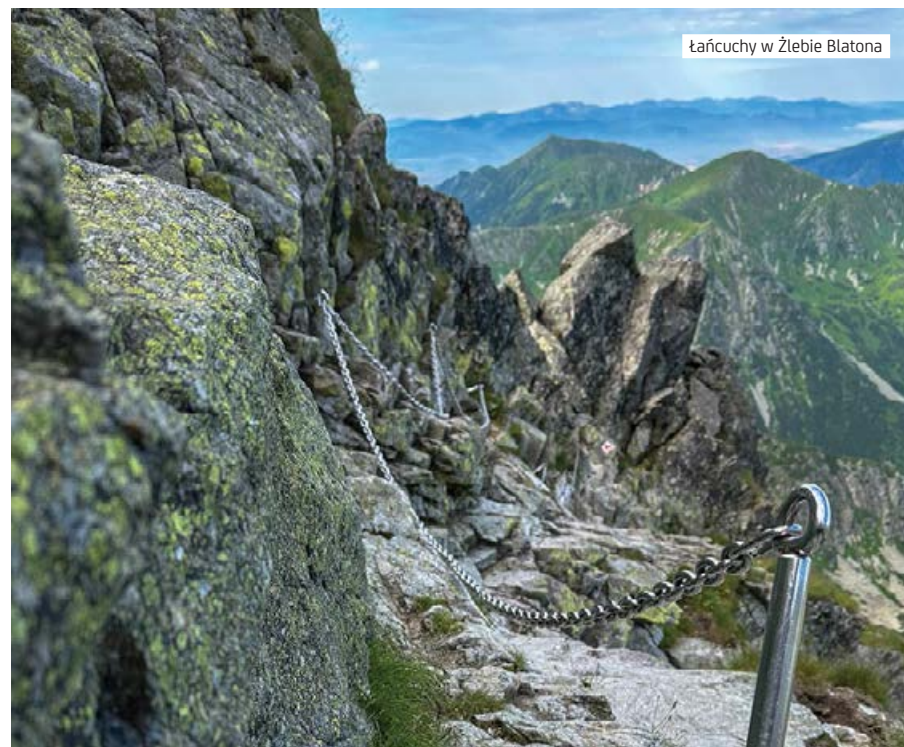
Za przełęczą szlak zaczyna się mocniej pięć, pod nogami pojawiają się piaskowce kwarcytowe, a dalej granity. Idziemy granią, która w lewo opada skalistymi stokami do Doliny Gąsienicowej, po prawej stronie mamy zaś trawiasty stok. Niebawem zdobywamy pierwszy szczyt w Tatrach Wysokich – **Skrajną Turnię** (2091 m n.p.m.). Następnie schodzimy na płytko wciętą Skrajną Przełęcz i omijamy Pośrednią Turnię trawersem po prawej stronie.

Trawiasto-piargzystym stokiem nad Doliną Walentkową dochodzimy do **Świnickiej Przełęczy** (2051 m n.p.m.). Granitowe głazy prawie w całości pokrywa żółty porost – wzorzec geograficzny, licznie rośnie tu też rojnik górski. Po lewej stronie pod nami znajduje się Świnicka Kotlinka, a na wprost piętrzą się skały Świnicy. W latach 1890–1924 stał tutaj, przytulony do skał, niewielki schron dla turystów.

Szlak na Świnicę omija niższy wierzchołek, zwany taternickim. Podejście rozpoczynamy od zakosów w pobliżu grani. Za pierwszymi łańcuchami schodzimy z grani

w prawo i obniżamy się, aby przetrawersować Żleb Błatona. Jego nazwa upamiętnia prof. Jana Błatona, który zginął w nim w czerwcu 1948 r. – poślizgnął się na płacie śniegu i spadł w przepaść.

Dalej przechodzimy przez wąskie wcięcie w skalnym żębrze. Następnie czeka nas podejście pod kolejne żebro skalne – w tym miejscu przechodzimy przez główną grani Tatr na stronę Doliny Pięciu Stawów Polskich. Z pięknym widokiem na Zadni Staw Polski wspinamy się po łańcuchach na główny wierzchołek **Świnicy** (2302 m n.p.m.). Zaraz pod nim dochodzi z prawej szlak od Zawratu (w 2021

łańcuchy w Żlebie Błatona

wprowadzono na tym odcinku ruch jednokierunkowy Zawrat–Świnica).

Świnica jest pierwszym od zachodu wybitnym szczytem w głównej grani Tatr. Jest też zwornikiem dla długiej bocznej grani, w której wznoszą się Kozi Wierch, Granały, Wołoszyn i Koszysta. Dzięki temu możemy podziwiać piękną panoramę otoczenia Doliny Gąsienicowej, Doliny Pięciu Stawów Polskich oraz Doliny Cichej Liptowskiej. Na dalszych planach widać liczne szczyty

w Tatrach Wysokich, ale bardzo ciekawy jest też widok na Tatry Zachodnie. Widać dobrze różnicę w rzeźbie terenu obu części Tatr – w Tatrach Zachodnich dominują skały metamorficzne, które tworzą łagodniejsze formy terenu, a granitowe Tatry Wysokie mają bardziej alpejski krajobraz. Pierwszego wejścia na Świnicę dokonali Eugeniusz Janota i Maciej Sieczka wraz z towarzyszami w 1867 r. Dwadzieścia trzy lata później Polskie Towarzystwo Tatrzańskie wyznakowało

szlak na Świnicę. Był to jeden z pierwszych szlaków w polskiej części Tatr.

Ze Świnicy schodzimy z powrotem na **C Świnicką Przełęcz**, a stamtąd rozpoczynamy zejście do **E Doliny Gąsienicowej** za znakami czarnymi. Ścieżka prowadzi do Świnickiej Kotlinki po stromym stoku i skalnych półkach na zboczach Pośredniej Turni. Na początku zejścia trzeba się przygotować na niewielką ekspozycję. W sąsiedztwie szlaku rosną żółty omieg

koźłowiec i biały wrotycz alpejski, a także dość rzadka goryczka przezroczysta. W dole zaś rozciągają się znaczne widoki na Stawy Gąsienicowe, w tym najwyższej położony w Dolinie Zielonej Gąsienicowej Zadni Staw Gąsienicowy (1852 m n.p.m.). Staw ten jest przez większą część roku zamaznięty. Wyptywający z niego potok spływa po stromej skale do położonego piętro niżej Długiego Stawu Gąsienicowego.

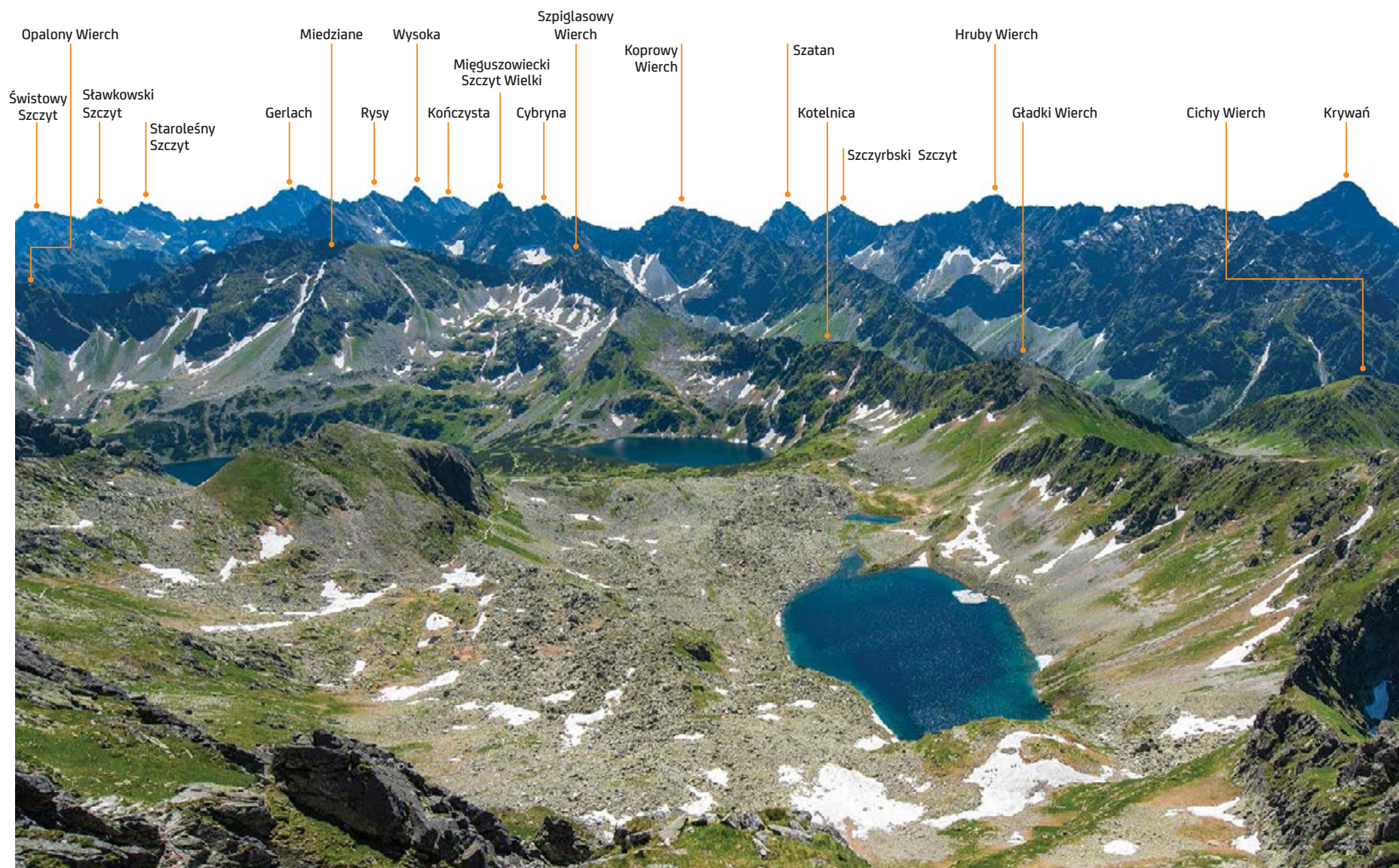
Świnicka Kotlinka to kocioł polodowcowy, zawałony rumowiskiem granitowych głazów. Kiedyś było tu pole firnowe, gdzie tworzył się lodowiec, który następnie spływał przez Dolinę Zieloną Gąsienicową i Dolinę Suchej Wody do Brzeziny – wędrując w dół, będziemy więc widzieć kolejne elementy rzeźby polodowcowej. Nad kotlinką góruje potężna północna ściana Świnicy. Często można tu też spotkać kozice.

Po wschodniej stronie towarzyszy nam masyw Kościelców, oddzielający Dolinę Zieloną Gąsienicową od Czarnej Gąsienicowej. W budowie tego granitowego masywu możemy zauważyć wyraźny system dużych równoległych powierzchni spękań ciosowych. Masyw Kościelców jest popularnym rejonem taternickim. Zachodnią ścianę Kościelca jako pierwsi pokonali Wiesław Stanisławski oraz Justyn Wojsznis w 1928 r. Dziś pokrywa ją sieć kilkudziesięciu dróg wspinaczkowych.

Ze Świnickiej Kotlinki szlak sprowadza drobnymi zakosami do niższego piętra doliny, w którym znajdują się kolejne jeziora: Czerwone Stawki, za nimi Kurtkowiec i Dwoisty Staw. Na rozdrożu w prawo odchodzi niebieski szlak na Karb. Dalej schodzimy obok Zielonego Stawu do Murowańca, a potem przez **F Przełęcz między Kopami**, **G Skupniów Uptaz** i Boczań wracamy do **A Kuźnic**.

Dolina Zielona Gąsienicowa

Kup książkę

Poleć książkę

trek&travel to przewodnik, dzięki któremu poznasz najpiękniejsze górskie trasy i odkryjesz najciekawsze atrakcje regionu. Mapy, profile wysokości, panoramy i szczegółowe informacje pomogą odpowiednio przygotować się do wędrówki, a bogate opisy krajoznawcze i propozycje miejsc wartych odwiedzenia przybliżą historię, kulturę i zabytki odwiedzanego obszaru. Niezależnie od tego, czy planujesz samotną wyprawę, czy wakacje z dziećmi, w przewodniku **trek&travel** znajdziesz wszystko, co potrzebne, aby wyjazd w góry był udany i pełen atrakcji.

Tatry Wysokie – potężne szczyty, jeziora z krystaliczną wodą i niepowtarzalna atmosfera górskiego świata. Ten przewodnik to klucz do odkrycia nie tylko najpiękniejszych szlaków, ale też kultury i tradycji Podhala i Spiszu. Niezależnie od tego, czy chcesz zdobywać szczyty, odpocząć w klimatycznych miejscowościach, czy odkrywać dziedzictwo tych niezwykłych regionów – znajdziesz tu wszystkie potrzebne informacje, aby dobrze się przygotować do wycieczki. Ruszaj w drogę i zachwyć się Tatrami i ich wyjątkowymi okolicami!

Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
 ● bezdroza.pl/promocje
 Przewodniki najchętniej czytane:
 ● bezdroza.pl/bestsellery
 Zamów informator podróżniczy:
 ● bezdroza.pl/newsletter

ebook dostępny na:
ebookpoint

ISBN 978-83-289-1966-2

59,90 zł

Księgarnia internetowa:
bezdroza.pl

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKĘ
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmierz swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!
<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA
Helion